

รายงานผลการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

โดยนางสาวสกุณา คุณวโรตม์ และคณะ*

กองกฎหมาย กรมอนามัย

๑. ชื่อผลงานเรื่อง ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ – ๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

๓. สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ ๘๐ % (ระบุรายละเอียดของผลงานพร้อมทั้งสัดส่วนของงาน)

เป็นหัวหน้าโครงการหรือผู้รับผิดชอบหลักในการศึกษาและจัดทำข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกแบบการวิจัย กำหนดกรอบการศึกษา และจัดทำเครื่องมือวิจัย รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลด้านกฎหมาย นโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และยกร่างข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อนำเข้าสู่การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และดำเนินการตรวจสอบยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ มีผู้ร่วมดำเนินงาน รวมจำนวน ๓ คน ในการสืบค้นข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล บันทึกข้อมูล ประสานการดำเนินงานในการจัดประชุมสัมมนาและการรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๔. ผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ถ้ามี)

๔.๑ นางสาวพรนภา แซ่ลี	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	สัดส่วนผลงาน	๑๐ %
๔.๒ นางสาวชญาณี ศรีวรรณ	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	สัดส่วนผลงาน	๕ %
๔.๓ นายพลการ จินตนาวิวัฒน์	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	สัดส่วนผลงาน	๕ %

๕. บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และจัดทำข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลการวิจัยจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง สํารวจโดยใช้แบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Operational Seminar) การประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public Hearing) และตรวจสอบข้อมูลและประเมินความสอดคล้องของข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนเมษายน ๒๕๖๒ - มกราคม ๒๕๖๔

ผลการศึกษา สถานการณ์การขับเคลื่อนและบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในระดับส่วนกลาง พบว่า การพัฒนาทบทวนกฎหมายยังไม่ทันต่อสถานการณ์ มีความซ้ำซ้อนและขัดกันในบางประเด็น ขาดการวางแผนการขับเคลื่อนและบังคับใช้กฎหมายในระยะยาว ขาดฐานข้อมูลกลางและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมาย ขาดระบบการกำกับติดตามและประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

ส่วนภูมิภาค พบว่า คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด (คสจ.) ส่วนใหญ่ใช้หลายกลไกร่วมกันเพื่อให้มีการขับเคลื่อนงานด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) มากที่สุด ร้อยละ ๔๐ รองลงมาคือ คณะอนุกรรมการสาธารณสุขระดับอำเภอ (อสออ.) ซึ่งเท่ากับ คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด คือ ร้อยละ ๑๒.๕ ปัญหาอุปสรรค ส่วนใหญ่พบว่าขั้นตอนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการมีความยุ่งยากและเกิดความล่าช้า บุคลากรยังขาดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ ขาดฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ขาดการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับคณะกรรมการเปรียบเทียบ (คปท.) ในเขตจังหวัด มีการพิจารณาเปรียบเทียบปรับ ร้อยละ ๔๐.๔๘ ปัญหาอุปสรรค ส่วนใหญ่พบว่าบุคลากรยังขาดความรู้ และประสบการณ์ เอกสารประกอบการพิจารณาคดีไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ภาระงานมาก แนวโน้มการฝ่าฝืนกฎหมายมากขึ้น ขาดระบบฐานข้อมูลการเปรียบเทียบคดี บางแห่งมีปัญหาการเมืองและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ส่วนท้องถิ่น พบว่า มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ร้อยละ ๘๘.๖๘ ส่วนใหญ่ออกไว้ในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๗ ร้อยละ ๖๗.๒๐ โดยไม่ได้พิจารณาถึง

ความสอดคล้องกับกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวง ร้อยละ ๑๘.๐๘ ไม่มีการประเมินผลการบังคับใช้ข้อบัญญัติ ร้อยละ ๘๓.๙๒ ปัญหาอุปสรรค ส่วนใหญ่พบว่าบุคลากรยังขาดความรู้ ความมั่นใจ ทักษะและประสบการณ์ในการยกวางข้อบัญญัติ และการบังคับใช้กฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ขั้นตอนในการออกข้อบัญญัติมีความซับซ้อน ยุ่งยากและใช้ระยะเวลานาน ผู้บริหารและสภาท้องถิ่นบางแห่งไม่ให้ความสำคัญและไม่ให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อบัญญัติ บทบัญญัติกฎหมายบางประเด็นไม่สามารถบังคับใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ บทบัญญัติกฎหมายไม่ชัดเจนทำให้มีปัญหาการตีความกฎหมาย ขาดหลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาการที่สนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายและการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้สิทธิหน้าที่ตามกฎหมายสาธารณสุข

จากผลการศึกษาศาสนาการณดังกล่าว และการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้ขอเสนอการขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขว่าจำเป็นต้องมีแผนการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่เป็นระบบและมีความต่อเนื่อง โดยกำหนดวิสัยทัศน์ มุ่งปกป้องคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มแข็งด้วยพลังองค์กรภาคีที่มีประสิทธิภาพสูง เพื่อประชาชนสุขภาพดี และหนุนเสริมการพัฒนาประเทศ ด้วย ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) การสร้างความรอบรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแก่ประชาชน ชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ (๒) การปกป้อง คุ้มครองสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแก่ประชาชนแบบบูรณาการ (๓) การจัดการระบบฐานข้อมูล ระบบเฝ้าระวัง และระบบสารสนเทศ นวัตกรรม ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ (๔) การพัฒนากฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ให้ทันต่อปัญหาสุขภาพ การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศ และผลการตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และมาตรการที่กำหนดภายใต้ ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ดังกล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าข้อเสนอเชิงนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว มีความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความสอดคล้อง (Compatibility) อยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยร่างข้อเสนอแผนการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะนำเสนอต่อคณะกรรมการสาธารณสุขและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาเห็นชอบตามขั้นตอนต่อไป

คำสำคัญ : ข้อเสนอ, การพัฒนากฎหมาย, ขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมาย, กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

๖. บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี วิสัยทัศน์คือ ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ไม่สร้างมลภาวะ ส่งเสริมการผลิตและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วน ยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความเข้มแข็งจากภายในเชื่อมโยงสู่สากล (สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง, ๒๕๖๐) โดยเฉพาะการกำหนดให้ภาครัฐต้องจัดให้มีกฎหมายที่ทันสมัย สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเท่าเทียม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๑) ประกอบกับประเทศไทยได้มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจในหลาย ๆ ด้าน เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) เขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industry) อีกทั้ง ได้ยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) ซึ่งคาดว่าจะสร้างความมั่นใจและมีนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น จากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ประเด็นหนึ่งคือปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เกิดมากขึ้นรวมทั้งซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งปัญหาด้านคุณภาพอากาศ สุขอนามัยและการสุขาภิบาล อาหารและน้ำ การจัดการ มูลฝอยและมูลฝอยอันตราย สารพิษและสารเคมีอันตราย การเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ รวมทั้งภาวะฉุกเฉินด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย ซึ่งอาจเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้ โดยองค์การอนามัยโลก ได้กล่าวถึงปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสามารถหลีกเลี่ยงได้เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย ๑๒.๖ ล้านคนในแต่ละปี คิดเป็นหนึ่งในสี่ของภาวะโรคทั่วโลก ภาวะโรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม อาทิ มลพิษทางอากาศ ซึ่งมีสาเหตุหลักจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงและขยะมูลฝอย กิจกรรมทางอุตสาหกรรม และฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ประกอบด้วย ฝุ่นละอองขนาดเล็กและก๊าซที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ปัจจุบันมลพิษทางอากาศในบรรยากาศเป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพที่ร้ายแรงที่สุด เป็นสาเหตุของโรคหัวใจและหลอดเลือดและ โรคระบบทางเดินหายใจ หรือโรคต่าง ๆ ที่เกิดจากบริโภคน้ำและอาหารที่ไม่สะอาดปลอดภัย ส่วนใหญ่เป็น โรคติดเชื้อ เช่น โรคท้องร่วง และโรคที่เกิดจากพยาธิ (มาเรีย เนียรา, ๒๕๕๙) หากหน่วยงานแต่ละระดับไม่มีการวางแผน เตรียมการหรือจัดการที่ดี ปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจะยิ่งทวีความ

รุนแรงและส่งผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้างจนยากเกินที่จะแก้ไขหรือเยียวยาได้ ซึ่งเห็นว่าส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการจัดการที่ดีคือการมีกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขไว้ควบคุม ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มีหลักการกระจายอำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองประชาชนด้านสุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อม หรือการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมทั้งกิจกรรม การกระทำทุกอย่าง และกิจการประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสวยอาหาร หาบเร่ แผงลอยหรือการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ รวมทั้งการควบคุมดูแลสุขลักษณะของอาคาร การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ และการจัดการเหตุรำคาญ

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาศถานการณ์และสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อจัดทำข้อเสนอการ พัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์ ศึกษาสถานการณ์การขับเคลื่อน บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และจัดทำข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการ สาธารณสุข เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสาธารณสุขพิจารณากำหนดแผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข รวมทั้งกำหนดโครงการและประสานงานระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินงานตาม พระราชบัญญัตินี้ ตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้ ได้เครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ในการจัดการปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ประชาชนให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อหนุนเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ รวมทั้งรองรับ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการมี สุขภาพคืออย่างยั่งยืน

๗. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อศึกษาศถานการณ์การพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- ๒) จัดทำข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

๘. วิธีการดำเนินงาน/วิธีการศึกษา/ขอบเขตงาน

วิธีการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งวิธีวิจัยเชิง ปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลการวิจัยจากการทบทวน เอกสารที่เกี่ยวข้อง สํารวจโดยใช้แบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การ สัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Operational Seminar) การปรึกษาหารือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public Hearing) และ ตรวจสอบข้อมูลและประเมินความสอดคล้องของข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนเมษายน ๒๕๖๒ - มกราคม ๒๕๖๔ ซึ่งกำหนดการศึกษาเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การศึกษาศถานการณ์การพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
ดำเนินการตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๖๒ - มกราคม ๒๕๖๓

๑) การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) : เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์เนื้อความ (Textual Analysis) ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ในเรื่อง ดังนี้ (๑) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารรายงานการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่า ด้วยการสาธารณสุข ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานพัฒนากฎหมายหรือออกกฎหมายระดับอนุบัญญัติ รายงานผลการ ดำเนินงานของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓) บันทึกตอบข้อหารือกรมอนามัย (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓) รายงานผลการพิจารณาอุทธรณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓) และ (๒) ศึกษาแผนระดับชาติ นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ด้านสาธารณสุข (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ กฎหมาย จัดตั้งท้องถิ่นและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

๒) การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) และการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิธีการเก็บข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการศึกษาเชิงสำรวจสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณี การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นและการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินงานของคณะกรรมการเปรียบเทียบ (คปท.) การดำเนินงานของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด (คปท.) และคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (คสภ.) โดยใช้แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด เพื่อสอบถามสถานการณ์การดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ปัจจัยความสำเร็จ ข้อเสนอแนะ และความคาดหวังและความต้องการต่อการดำเนินงานคัดเลือกประชากรและกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๔๐๐ แห่ง ผู้ช่วยเลขานุการ คปท. จำนวน ๗๖ แห่ง ผู้ช่วยเลขานุการ คสภ. จำนวน ๗๖ แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา และการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิธีการเก็บข้อมูลการสนทนากลุ่ม สัมภาษณ์กลุ่มสนทนาประเด็นเฉพาะ (Focus group) คัดเลือกแบบเจาะจงกรณีการดำเนินงานของ คสภ. คือ ผู้ช่วยเลขานุการ คสภ. ในพื้นที่ SEZ จำนวน ๑๐ จังหวัด กรณีการดำเนินงานของ คปท. ในเขตจังหวัด คือ ผู้รับผิดชอบดำเนินงานเปรียบเทียบคดีของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน ๑๕ แห่ง เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการวิธีวิเคราะห์เนื้อหา ผู้ศึกษาจับประเด็นที่เป็นข้อความสนทนาและเสนอแนะ ที่สำคัญเป็นความเรียง

คุณภาพของเครื่องมือโดยตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ ๕ คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีชี้วัดความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ .๖๐ ขึ้นไป นำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง ๓๐ คน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๖

ระยะที่ ๒ การจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาระบบและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
ดำเนินการตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๓

จากผลการศึกษาในระยะที่ ๑ ผู้วิจัยได้นำมาประกอบเพื่อจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาระบบและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยมีกระบวนการจัดทำในภาพรวมที่เป็นระบบ ดังนี้ ขั้นตอน ๑ การศึกษาความจำเป็นทางยุทธศาสตร์ (Strategic Need Analysis) ขั้นตอน ๒ การกำหนดจุดยืนการพัฒนาของแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning) ขั้นตอน ๓ การประเมินศักยภาพขององค์กร (TOW's Matrix) ขั้นตอน ๔ การกำหนดทิศทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ ขั้นตอน ๕ การแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติกำหนดกลยุทธ์ ขั้นตอน ๖ การกำหนดระบบวัดผล - ตัวชี้วัด ขั้นตอน ๗ การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ขั้นตอน ๘ การสรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีเกณฑ์พิจารณาประกอบการจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาระบบและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้แก่ ๑) ความเหมาะสม (Propriety) พิจารณาถึงความเหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานที่มีบทบาทอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายโดยมุ่งเน้น อปท. และ สสจ. ๒) ความเป็นไปได้ (Feasibility) พิจารณาจากการนำนโยบายสู่การปฏิบัติเพียงพอต่อทรัพยากร ระเบียบข้อปฏิบัติ ๓) ความสอดคล้อง (Compatibility) พิจารณาจากความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ กฎหมาย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และ ๔) ความมีประโยชน์ (Utility) พิจารณาจากผลดีที่เกิดกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายทุกระดับ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอฯ เรียบร้อยแล้ว ได้นำเข้าสู่การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ มีรายละเอียด ดังนี้

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Operational Seminar) เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาระบบและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ให้มีความครอบคลุมครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอความเป็นมา ขั้นตอน วิธีการดำเนินงานศึกษาที่ได้จากข้อมูลในระยะที่ ๑ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาระบบและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีการเลือกผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารและบุคลากรกรมอนามัย ได้แก่ นักวิชาการการสาธารณสุข นิติกร นักวิเคราะห์นโยบายและแผน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการกฎหมายและผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์จากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน โดยจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๒ ครั้ง ผู้เข้าร่วมประชุมครั้งละ ๒๕ คน

ระยะที่ ๓ การตรวจสอบและประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และการประชาพิจารณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๓ – มกราคม ๒๕๖๔

การตรวจสอบและประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยพิจารณาความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความสอดคล้อง (Compatibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) กลุ่มเป้าหมาย โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง จำนวน ๑๕ คน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญข้อใด ข้อหนึ่ง หรือหลายข้อ ดังนี้ (๑) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม หรือด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือด้านการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายหรือยุทธศาสตร์ (๒) มีความรู้ทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก (๓) ผู้ดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การประชาพิจารณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public Hearing) เพื่อเป็นข้อเสนอที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และระดับพื้นที่ ลูกค้ำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในการร่วมคิด วิพากษ์วิจารณ์ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอ โดยการ จัดประชุมรับฟังความคิดเห็น และแจ้งเวียนทางหนังสือราชการ ดังนี้ (๑) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕๐ คน ดังนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ) กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) กระทรวงสาธารณสุข (กองกฎหมาย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง และหน่วยงานส่วนกลางกรมอนามัย) กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมือง สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น อบจ. และ อบต. ทุกระดับ) กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต และสำนักอนามัย) และ (๒) การแจ้งเวียนทางหนังสือราชการ เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กลุ่มเป้าหมาย ในการแจ้งเวียนหนังสือราชการ ประกอบด้วย หน่วยงานที่เป็นองค์ประกอบในคณะกรรมการสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น อบจ. และ อบต. ทุกระดับ) กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขตและสำนักอนามัย) กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกแห่ง ศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง กรมอนามัย) หลังจากนั้นได้นำเสนอ (ร่าง) ข้อเสนอฯ ต่อคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พิจารณาให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอจากที่ประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสาธารณสุขต่อไป

๙. ผลการดำเนิน/ ผลการศึกษา

สถานการณ์การพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในระดับส่วนกลาง พบว่า การพัฒนา บทบัญญัติกฎหมายยังไม่ทันต่อสถานการณ์ มีความซ้ำซ้อนและขัดกันในบางประเด็น ขาดการวางแผนการขับเคลื่อนและบังคับใช้กฎหมายในระยะยาวเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และครอบคลุมเนื้อประเด็นในกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มีเพียงกิจกรรม โครงการ มาตรการการดำเนินงานประจำปี ซึ่งอาจทำให้ไม่มีพลังในการขับเคลื่อนที่เพียงพอต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับขาดฐานข้อมูลกลางและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพัฒนาและขับเคลื่อนบังคับใช้กฎหมายทั้งประเทศ เช่น ข้อมูลเจ้าพนักงานตามกฎหมาย การอบรมของผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร การออกใบอนุญาตจัดตั้งตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร การเก็บ ขน กำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การจัดการเหตุรำคาญ เป็นต้น ขาดระบบการกำกับติดตามและประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ในระดับ**ส่วนภูมิภาค** พบว่า คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด (คสจ.) ส่วนใหญ่ใช้หลายกลไกร่วมกันเพื่อให้มีการขับเคลื่อนงานด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) มากที่สุด ร้อยละ ๔๐ รองลงมาคือ คณะอนุกรรมการสาธารณสุขระดับอำเภอ (อสธอ.) ซึ่งเท่ากับคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด ร้อยละ ๑๒.๕ ปัญหาอุปสรรค ส่วนใหญ่พบว่าขั้นตอนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการมีความยุ่งยากและเกิดความล่าช้า บุคลากรยังขาดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ ขาดฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ขาดการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตจังหวัด (คปท.) มีการพิจารณาเปรียบเทียบปรับ ร้อยละ

๔๐.๔๘ ปัญหาอุปสรรค ส่วนใหญ่พบว่าบุคลากรยังขาดความรู้ และประสบการณ์ เอกสารประกอบการพิจารณาดีไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ ภาระงานมาก แนวน้อมการ ฝ่าฝืนกฎหมายมากขึ้น ขาดระบบฐานข้อมูลการเปรียบเทียบคดี บางแห่งมีปัญหาการเมือง และผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ในส่วนท้องถิ่น พบว่า มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ร้อยละ ๘๘.๖๘ ส่วนใหญ่ออกไว้ในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๗ ร้อยละ ๖๗.๒๐ โดยไม่ได้พิจารณาถึงความสอดคล้องกับกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวง ร้อยละ ๑๘.๐๘ ไม่มีการประเมินผลการบังคับใช้ข้อบัญญัติ ร้อยละ ๘๓.๙๖ ปัญหาอุปสรรค ส่วนใหญ่พบว่าบุคลากรยังขาดความรู้ ความมั่นใจ ทักษะและประสบการณ์ในการร่างข้อบัญญัติและการบังคับใช้กฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ขั้นตอนในการออกข้อบัญญัติมีความซับซ้อน ยุ่งยากและใช้ ระยะเวลาานาน ผู้บริหารและสภาท้องถิ่นบางแห่งไม่ให้ความสำคัญและไม่ให้ความเห็นชอบต่อร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น บทบัญญัติ กฎหมายบางประเด็นไม่สามารถบังคับใช้ได้จริงในทางปฏิบัติเนื่องจากไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ บทบัญญัติ กฎหมายไม่ชัดเจนทำให้มีปัญหาการตีความกฎหมาย ขาดหลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาการที่สนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย และการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้สิทธิหน้าที่ตามกฎหมายสาธารณสุข ประกอบกับ เมื่อวิเคราะห์ความคาดหวัง ความต้องการของลูกค้าหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และโอกาสในการพัฒนา พบว่า (๑) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความหลากหลาย ผู้ใช้งานเข้าถึงได้อย่างสะดวกรวดเร็ว (๒) การสร้างกระแสสังคม ประชาชนตื่นตัว ต้องการการมีส่วนร่วมปกป้องและคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพที่สะดวกรวดเร็วปลอดภัยและประหยัด (๓) ต้องการฐานข้อมูลสถานการณ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งสนับสนุนการดำเนินงานด้านกฎหมายเป็นปัจจุบันและทัน ต่อสถานการณ์ (๔) ต้องการพัฒนาขีดความสามารถความรู้ด้านกฎหมายต่อเนื่อง นอกจากนี้พบว่ายังมีปัจจัยความสำเร็จ ของการพัฒนาและขับเคลื่อนบังคับใช้กฎหมายในภาพรวม ดังนี้ (๑) บุคลากรมีความตั้งใจปฏิบัติงาน มีความรู้ ความเข้าใจ มีความมั่นใจและกล้าบังคับใช้กฎหมาย ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตาม กฎหมายมีความเข้มแข็ง มีการสังเคราะห์และเตรียมข้อมูลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และมีการบริหารการประชุมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ (๒) ผู้บริหารให้ความสำคัญ และสนับสนุนทรัพยากรในดำเนินงาน (๓) มีการดำเนินงานตามเกณฑ์ การพัฒนาคุณภาพการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) และการดำเนินงานถูกต้องครบถ้วน ตามมาตรฐานกระบวนการปฏิบัติงาน (SOP) ของกรมอนามัย (๔) บูรณาการความร่วมมือร่วมกับ อปท. อื่น และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติตามกฎหมาย (๕) ราชการส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และการบังคับใช้กฎหมาย (๖) มีการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย และแนวทางการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนอย่างต่อเนื่อง

เมื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการวิเคราะห์ สังเคราะห์กฎหมายและแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ การ ปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ที่กำหนดให้มีกลไกการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสากล พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล กฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและ เสนอร่างกฎหมาย อีกทั้ง แผนยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่กำหนดให้ภาครัฐต้องจัดให้มีกฎหมายที่มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง มีกฎหมายที่ทันสมัย และมีเท่าที่จำเป็น และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดมี ประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเท่าเทียม เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อ สุขภาพของประชาชนในระยะยาวและเป็นการสร้างกลไกในการขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายสาธารณสุขในทุกระดับ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

จากผลการศึกษาสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น และการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้ข้อเสนอการขับเคลื่อนการบังคับใช้ กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขว่าจำเป็นต้องมีแผนการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ที่เป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ดังนี้

๑. **วิสัยทัศน์** “การปกป้องคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มแข็ง ด้วยพลังองค์กรภาคีที่มี ประสิทธิภาพสูง เพื่อประชาชนสุขภาพดี และหนุนเสริมการพัฒนาประเทศ” โดยกำหนดค่านิยมวิสัยทัศน์ไว้ดังต่อไปนี้

๑) **การปกป้องคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มแข็ง** หมายถึง ระบบการปกป้องคุ้มครอง สิทธิด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยที่เป็นสากล มีความเข้มแข็งด้านกฎหมายและวิชาการด้วยทีมบุคลากรด้าน

กฎหมายและเครือข่ายที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานการปฏิบัติงานระดับสากล ทันสมัยด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยีดิจิทัล ให้การปกป้องคุ้มครองประชาชนได้อย่างทั่วถึง และทันทั่วทั้งที่ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

๒) พลังองค์การภาคีที่มีประสิทธิภาพสูง หมายถึง องค์การภาคีในระบบสาธารณสุข และนอกระบบสาธารณสุขทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค อปท. และภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มีศักยภาพด้านกฎหมายและวิชาการและมีส่วนร่วมสำคัญในการขับเคลื่อนและบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ และมีพันธะสัญญาความร่วมมือกันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓) ประชาชนสุขภาพดี หมายถึง ประชาชนกลุ่มวัยแม่และเด็ก วัยเรียนวัยรุ่น วัยทำงาน และวัยสูงอายุ เข้าใจ เข้าถึง มีความรอบรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ตื่นตัว และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเอง ครอบครัวชุมชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมายด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมจนสามารถสร้างสังคมสุขภาวะที่เข้มแข็งโดยเฉพาะในพื้นที่เป้าหมายโดยมีกฎหมายเป็นกลไกร่วมสำคัญ

๔) หนุนเสริมการพัฒนาประเทศ หมายถึง กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีการปรับปรุงพัฒนา และบริหารจัดการให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ หนุนเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ความมั่นคง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และความเปลี่ยนแปลงของปัญหาสาธารณสุขที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

๒. เป้าประสงค์สูงสุด

๑) ประชาชนทุกกลุ่มวัยทั้งแม่และเด็ก วัยเรียนวัยรุ่น วัยทำงาน และวัยสูงอายุมีความรอบรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ตื่นตัวและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิตนเอง ครอบครัว ชุมชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมสามารถป้องกันและลดโรคที่ป้องกันได้จนสามารถสร้างสังคมสุขภาวะที่เข้มแข็ง

๒) ประชาชนกลุ่มเสี่ยงประกอบด้วยกลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ป่วย และกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ทั่วไปและประชาชนทุกกลุ่มวัยที่อยู่ในพื้นที่วิกฤตในปัจจุบันและพื้นที่เสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในอนาคตได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิอย่างเข้าถึง ทั่วถึงและทันทั่วทั้งที่ทั่วทั้งประเทศจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

๓) กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้รับการพัฒนาและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการบูรณาการกับ อปท. และองค์การภาคีทุกภาคส่วน เท่าทันและนำการเปลี่ยนแปลงทางด้านสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมหนุนเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ความมั่นคง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

๓. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของเป้าประสงค์สูงสุด Quick Win แผนปฏิบัติการเร่งรัด จึงเลือกพื้นที่และกลุ่มพิเศษก่อน

๑) อัตราความรอบรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของประชาชน (ในพื้นที่นำร่องต้นแบบของการบังคับใช้กฎหมาย (Public health Law Sandbox)

๒) จำนวนชุมชนต้นแบบความสำเร็จของการใช้มาตรการกำกับ ดูแล และป้องกันด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมไว้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ จนทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชน และสภาพแวดล้อมของชุมชนดีขึ้น (กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ป่วย กลุ่มเปราะบาง และประชาชนทุกกลุ่มวัยที่อยู่ในพื้นที่วิกฤตในปัจจุบัน และพื้นที่เสี่ยงในอนาคต)

๓) อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคอันเนื่องมาจากปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชนที่สำคัญของประเทศลดลงโดยวัดในพื้นที่ชุมชนต้นแบบ (ในพื้นที่นำร่องต้นแบบของการบังคับใช้กฎหมาย (Public health Law Sandbox)

- กลุ่มโรคอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ (โรกระบบทางเดินหายใจ)

- กลุ่มโรคจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ (โรคอาหารเป็นพิษ โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน โรคอหิวาตกโรค)

๔) ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาระบบบริหารกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนากฎหมาย การสร้างความรู้ด้านกฎหมาย การปกป้องคุ้มครองสิทธิ และการพัฒนาฐานข้อมูล

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์

๑) การสร้างความรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแก่ประชาชน ชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองได้

๒) การปกป้อง คุ้มครองสิทธิ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแก่ประชาชนแบบบูรณาการ

๓) การจัดการระบบฐานข้อมูล ระบบเฝ้าระวัง และระบบสารสนเทศ นวัตกรรม ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ

๔) การพัฒนากฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ให้ทันต่อปัญหาสุขภาพการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การสร้างความรอบรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแก่ประชาชน ชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองได้

๑.๑ แนวคิดและหลักการ : การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชนในการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การให้ประชาชน ชุมชน เข้าใจเข้าถึงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และสภาพอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนเอง

๑.๒ วัตถุประสงค์ : ๑) เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีความรอบรู้ทางด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และสามารถปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองและชุมชนได้ ๒) เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ประกอบการเกิดความรอบรู้ มีทักษะ และจิตสำนึกทางด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และร่วมรับผิดชอบต่อการสร้างเสริมสังคมและชุมชนสุขภาวะ ๓) เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรอบรู้และทักษะด้านการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขโดยสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ๔) เพื่อสร้างพลังทางสังคมและการสื่อสารสาธารณะทางด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และประเด็นโรคจากอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีความเข้มแข็งทั้งในระดับชาติและพื้นที่

๑.๓ เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ (Goal): ๑) ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีความรอบรู้ทางกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและสามารถปกป้อง คุ้มครองสิทธิของตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้ ๒) ผู้ประกอบการเกิดความรอบรู้ มีทักษะ และจิตสำนึกทางด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และร่วมรับผิดชอบต่อการสร้างเสริมสังคม และชุมชนสุขภาวะ

๑.๔ กลยุทธ์ มาตรการ

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างความรอบรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข แก่ประชาชนทุกกลุ่มวัย และสถาน ประกอบกิจการทุกประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) ให้ความรู้และพัฒนาทักษะของประชาชนเพื่อให้เกิดความรอบรู้ สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายในทุกกลุ่มวัยเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์เชิงยุทธศาสตร์ในประเด็นความท้าทายทางสุขภาพของกลุ่มวัย ในมิติความรอบรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดย**กลุ่มแม่และเด็ก** เน้นการพัฒนาและขับเคลื่อนความรู้ทางกฎหมายในการจัดการสภาพแวดล้อมในครัวเรือนและชุมชนที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กและสุขภาพของแม่ อันจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมายลูกเกิดรอด แม่ปลอดภัย **กลุ่มวัยเรียนวัยรุ่น** เน้นการพัฒนาและขับเคลื่อนความรู้ทางกฎหมายเพื่อให้เกิดการจัด แบ่งเขต (Zoning) และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายสูงดีสม ส่วน **กลุ่มวัยทำงาน** เน้นการพัฒนาและขับเคลื่อนความรู้ทางกฎหมายเพื่อให้ประชาชนวัยทำงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่วิกฤติ และเสี่ยงต่อสุขภาพจากปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่เป้าหมายของการพัฒนาประเทศมีความรอบรู้ และทักษะในการจัดการสุขภาพของตนเองได้ และมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ติดตาม แจ้งเหตุปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่จะส่งต่อการสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ **กลุ่มวัยผู้สูงอายุ** เน้นการพัฒนาและขับเคลื่อนความรู้ทางกฎหมายเพื่อการจัดการและพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน และชุมชน ที่จะส่งต่อการลดปัญหาการบาดเจ็บ การพลัดตก หกล้ม ๒) สร้างและพัฒนากระบวนการ กิจกรรม มาตรการ และกลไก เพื่อการสร้างความรู้ให้ประชาชนและผู้ประกอบการด้านกฎหมาย โดยการพัฒนาระบบ การประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการทุกระดับที่สอดคล้องกับบริบทของประชาชน กลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน รวมทั้งการสื่อสารผ่านสื่อบุคคลทั้ง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หมายอาสา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข บุคลากรขององค์กรภาคีเครือข่าย สมาคมผู้ประกอบการ และบุคลากรสาธารณะที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ที่มีผลกับการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม ๓) การกำหนดบทบาทอย่างชัดเจนของบุคลากรด้านสาธารณสุข บุคลากรของ อปท. ที่มีต่อการทำหน้าที่ในการเป็นผู้สื่อสารสาระสำคัญของกฎหมายให้เอื้อต่อความเข้าใจของประชาชนทั้งในขณะการให้บริการหรือการปฏิบัติการเชิงรุกในบริบทของภารกิจในพื้นที่ ที่รับผิดชอบ ๔) ออกแบบพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการสื่อสารด้านกฎหมายด้วยรูปแบบที่ทันสมัยสอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงและบริบทของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบการตอบข้อหารือทางกฎหมายที่ทันสมัย เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงบริการ อีกทั้งลดขั้นตอนและการทำงานซ้ำของผู้ให้บริการ พร้อมทั้งสร้างนวัตกรรมในการให้ความรอบรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการสื่อสารและเข้าใจภาษาไทย และผู้อยู่อาศัยในประเทศไทย เป็นต้น ๕) สร้างและพัฒนาระบบกำกับติดตามและประเมินผลความรอบรู้ทางกฎหมายทุก ๒ ปี

กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างสังคม ชุมชนรอบรู้ทางด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) การขับเคลื่อนทางสังคม การสื่อสารสาธารณะ เพื่อสร้างพลังในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเฝ้าระวังภัยคุกคามทางสุขภาพที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พร้อมจัดให้มีช่องทางในการแจ้งเหตุ เพื่อให้หน่วยงาน หรือองค์กร ที่มีอำนาจหน้าที่เข้าไปดำเนินการแก้ไขอย่างทันที่ ๒) บูรณาการความร่วมมือกับสื่อสารมวลชนและช่องทางสื่อสารในเครือข่ายสังคมดิจิทัล เพื่อให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและตรวจสอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของสถานประกอบการ หรือความไม่มีประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ ๓) ส่งเสริมสนับสนุนสถานประกอบการที่มีศักยภาพ กิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบผู้ประกอบการที่มีความรอบรู้ และร่วมรับผิดชอบต่อการสร้างเสริมสังคมและชุมชนสุขภาวะ ๔) การร่วมสร้างสังคมดิจิทัล พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีบุคลากรที่ถ่ายทอดความรู้ด้านกฎหมายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Blocker และ Youtuber หรืออื่น ๆ ๕) การร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานในสังกัด ร่วมสร้างสังคมชุมชนในท้องถิ่นให้เป็นต้นแบบความรู้ทางกฎหมาย ปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองและชุมชนได้ตามเกณฑ์การบริหารกฎหมาย พร้อมทั้งการออกและปรับปรุงข้อบัญญัติท้องถิ่นที่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ๖) มาตรการเชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมาย โดยมุ่งเน้นวิธีการให้ความรู้ ชูความรู้ วิชาการทางกฎหมาย แนวปฏิบัติที่ดีทางกฎหมายที่หลากหลายทั้งในและต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การปกป้อง คุ้มครองสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแก่ประชาชนแบบบูรณาการ

๒.๑ หลักการและแนวคิด : การลดปัญหาการเจ็บป่วยในกลุ่มโรคสำคัญที่เกิดจากปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของพื้นที่ทั้งหน่วยงานด้านการสาธารณสุข และ อปท. ในการป้องกัน คุ้มครองสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข การพัฒนามาตรการกลไกการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

๒.๒ วัตถุประสงค์ : ๑) เพื่อให้ประชาชนในทุกพื้นที่ได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิ อย่างทั่วถึง ทันที่ทันที่ โดยเฉพาะประชาชนที่มีความเสี่ยงทางด้านสุขภาพ และอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงที่มีปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ พื้นที่ปัญหาซ้ำซาก พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญหรือพื้นที่ทำธุรกิจที่มีความอ่อนไหวต่อปัญหาเศรษฐกิจ และพื้นที่ที่มีประชากรกลุ่มเปราะบาง ๒) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ที่นำไปสู่การลดปัญหาการเจ็บป่วยในกลุ่มโรคสำคัญของประเทศที่เกิดจากปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม ๓) เพื่อเสริมสร้างมาตรการ และกลไกในการปกป้องคุ้มครองสิทธิแบบบูรณาการและการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการคุ้มครองประชาชนด้านสุขภาพและการอนามัยสิ่งแวดล้อม แบบบูรณาการร่วมกับ อปท. กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ ๔) เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่เสี่ยง กิจกรรมเสี่ยง และสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงหรือส่งผลต่อการเกิดปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสภาวะความเป็นอยู่ของประชาชน

๒.๓ เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ (Goal) : ๑) ประชาชนได้รับการปกป้อง คุ้มครองสิทธิ อย่างทั่วถึง ทันที่ทันที่ จนสามารถลดผลกระทบต่อสุขภาพ ๒) อปท. สามารถป้องกัน คุ้มครองสิทธิ บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๒.๔ กลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและสร้างความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อลดโรคที่เกิดจากปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) สร้างมาตรการ และกลไกในการปกป้องคุ้มครองสิทธิแบบบูรณาการ และการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกับ อปท. กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานด้านสาธารณสุขในระดับพื้นที่เพื่อค้นหาพื้นที่และประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนามาตรการ กลไก และแนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย และการพัฒนาโปรแกรมในรูปแบบของแผนที่ทางภูมิศาสตร์สารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างทั่วถึงและทันที่ทันที่ สร้างแนวร่วมภาคประชาชนในระดับพื้นที่ เพื่อให้เป็นกลไกในการติดตามสถานการณ์และรายงานสถานการณ์ความเสี่ยงหรือปัญหาที่เกิดจากความไม่

ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย ๒) พัฒนารูปแบบการสื่อสารหรือช่องทางที่มีประสิทธิภาพ ในการติดตามสถานการณ์ความเสี่ยงของการเกิดโรคจากปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อให้บุคลากรทางด้านสาธารณสุข อสม. และประชาชนได้ใช้ในการติดตามการแก้ไขปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓) สร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี วิชาการ นวัตกรรม มาตรการ และกลไก เพื่อการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคีเครือข่ายในการลดปัญหาการเจ็บป่วยที่เกิดจากปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมทั้งในบริบทของพื้นที่และประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๒ สนับสนุนและพัฒนาขีดความสามารถของ อปท. ให้สามารถปกป้อง คุ่มครองสิทธิและบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยการพัฒนาขีดความสามารถของ อปท. ในการปกป้อง คุ่มครองสิทธิ และการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ประกอบด้วย หลักสูตรอบรมตามกฎหมาย การส่งเสริมการฝึกปฏิบัติ และศึกษาดูงานจริงในพื้นที่หรือวิธีการอื่น ๆ รวมทั้งพัฒนาระบบการประเมินและรับรองหน่วยจัดอบรม ๒) เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของ อปท. สนับสนุนในการบังคับใช้กฎหมายผ่านกลไกเชิงนโยบาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ๓) การสร้างสรรค์วิธีการใหม่ ๆ โดยพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมออนไลน์ การจัดทำระบบ e-book เพื่อการเรียนรู้บทบัญญัติกฎหมาย ๔) สร้างความร่วมมือกับ อปท. ที่มีการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่ประสบผลสำเร็จเพื่อให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในด้านการบังคับใช้กฎหมาย ๕) พัฒนาคู่มือแนวทางในการคุ้มครองสิทธิและการบังคับใช้กฎหมายของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างในแต่ละบริบทของพื้นที่ และระดับของแต่ละท้องถิ่นและปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ๖) พัฒนาและปรับปรุงเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และเชื่อมโยงกับการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรและการยกย่องเกียรติคุณให้เป็นที่ประจักษ์ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทบพวนและปรับปรุงหรือพัฒนาเกณฑ์การประเมิน อปท. เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือเป็นภาระงานสำหรับ อปท.

กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาระบบปฏิบัติการร่วมของภาคีเครือข่ายเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิแก่ประชาชน และการจัดการปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เสี่ยง และพื้นที่เป้าหมายของการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) สร้างมาตรการ กลไก และระเบียบปฏิบัติเพื่อการบังคับใช้และพัฒนากฎหมายและข้อบัญญัติท้องถิ่นในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่อื่นที่มีความเสี่ยงของปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ๒) บูรณาการความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการนำข้อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนของสถานประกอบกิจการ การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนากฎหมายว่าด้วยอนามัยสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก และการเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสำนักงานนโยบายองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมสหประชาชาติ อปท. หรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมาย ๓) พัฒนาแนวทางการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อยกระดับการรับมือกับวิกฤติด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ทันต่อเหตุการณ์ ๔) เสริมสร้างความร่วมมือและให้การสนับสนุนแก่สถานประกอบกิจการในภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบกิจการในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับบริบทสภาพปัญหาการประกอบกิจการ และปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการด้านวิชาการและด้านกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในทุกกระดับให้เป็นมืออาชีพ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการบริการในการจัดการงานอุทธรณ์ โดยการพัฒนาโปรแกรมแสดงสถานะอุทธรณ์ และเพิ่มขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาอุทธรณ์ เพื่อให้ อปท. และผู้ใช้บริการได้รับความสะดวก รวดเร็วในการรับบริการทางกฎหมายโดยเน้นการทำงานเชิงบูรณาการพื้นที่ร่วม ๒) เพิ่มสมรรถนะบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกฎหมายทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของกรมอนามัย พร้อมทั้งเร่งรัดการสร้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการให้บริการด้านวิชาการและด้านกฎหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ ๓) พัฒนาระบบงานกฎหมายภายในกรมอนามัยให้เป็นระบบงานที่ทันสมัย ลดขั้นตอน และเพิ่มความเร็วในการจัดการปัญหาและการทบทวนโครงสร้างการปฏิบัติงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีประสิทธิภาพสูง ให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Smart law Service) พัฒนาระบบงานสารสนเทศนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาบริการให้เป็นระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-service) ที่สมบูรณ์แบบ ๔) แสวงหาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทางด้านกฎหมายทั้งส่วนราชการ สถาบันการศึกษา หน่วยงานทางกฎหมายที่มีความ

เชี่ยวชาญ รวมทั้งองค์การภาคีเครือข่ายทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อการร่วมพัฒนาขีดความสามารถในการพัฒนากฎหมาย ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาคุณงานเพื่อศึกษาความสำเร็จในต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การจัดการระบบฐานข้อมูล ระบบเฝ้าระวัง และระบบสารสนเทศ นวัตกรรมด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ

๓.๑ หลักการและแนวคิด : บูรณาการการปฏิบัติงานบนระบบฐานข้อมูล เชื่อมโยงการปฏิบัติงานของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลในแต่ละหน่วยงาน ส่งเสริมการสร้างสรรค นวัตกรรมด้านกฎหมายเพื่อการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศเพื่อเชื่อมโยงกับข้อมูลสุขภาพและสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศ ชุดความรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

๓.๒ วัตถุประสงค์ : ๑) เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูล ระบบเฝ้าระวัง และระบบสารสนเทศ ที่สนับสนุนระบบบริหารกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของกรมอนามัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบปกครองพิเศษ และองค์การภาคีเครือข่าย ที่มีประสิทธิภาพสูง ๒) เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลที่รองรับการบริหารกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่มีความทันสมัย รวดเร็ว และเข้าถึงข้อมูลได้ทั่วทั้งประเทศ อย่างทันท่วงที ๓) เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศ ชุดความรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น และเพิ่มมากขึ้น ๔) เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการพัฒนาฐานข้อมูล สารสนเทศ และชุดความรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อเชื่อมโยงกับข้อมูลสุขภาพและสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

๓.๓ เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ (Goal) : ๑) มีระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศทางกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่หน่วยงานกรมอนามัย อปท. และองค์การภาคีเข้าถึงได้ง่ายใช้ประโยชน์ร่วมกัน และนำไปใช้ในการบังคับใช้กฎหมาย หรือประกอบการกำหนดมาตรการ หรือการกำหนดนโยบาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒) บุคลากรของกรมอนามัยได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี แนวคิดในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และองค์การภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านกฎหมายสาธารณสุข ๓) มีการเผยแพร่วิธีการใช้งานข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ระบบฐานข้อมูลอย่างแพร่หลายครอบคลุมกลุ่มผู้เข้าใช้งานและผู้ใช้ประโยชน์บนฐานข้อมูล

๓.๔ กลยุทธ์ มาตรการ

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบเฝ้าระวัง และระบบสารสนเทศด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) การจัดทำฐานข้อมูล ระบบเฝ้าระวัง และระบบสารสนเทศกลางด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อให้หน่วยงานของกรมอนามัย หน่วยงานสาธารณสุขระดับพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การภาคีเครือข่ายได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันบนฐานข้อมูลเดียวกัน โดยข้อมูลทันสมัยและเป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะในพื้นที่เป้าหมาย ๒) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการสาธารณสุข ที่มีความสะดวกรวดเร็ว ทั้งในระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ออนไลน์ และแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platform) เพื่อรองรับกิจกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในพื้นที่ที่เข้าถึงระบบดิจิทัล ๓) สนับสนุนการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวัง และขับเคลื่อนการดำเนินงานเชิงพื้นที่ผ่านกลไก คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด และ คณะกรรมการกรุงเทพมหานคร เพื่อเชื่อมโยงสู่ระดับพื้นที่และชุมชนโดยผ่านคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและข้อมูลด้านสุขภาพด้วย ๔) ติดตามและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาความรู้ เทคโนโลยี และการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) ศึกษาและวิเคราะห์ความรู้ทางกฎหมายจากประเทศที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาและขับเคลื่อนกฎหมายของประเทศ ๒) ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมทางกฎหมายเพื่อการบริหารกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น การออกคำสั่งทางปกครอง การออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้แก่ การเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ตลาดสถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ รวมถึงการจัดทำบัตรพนักงานเจ้าหน้าที่ บัตรผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหารแบบดิจิทัล และพัฒนาให้เป็นกฎหมายในรูปแบบอนุบัญญัติ เพื่อให้มีการทำงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดบนแพลตฟอร์มดิจิทัลการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ๓) การพัฒนาระบบบริหารกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย การประเมิน

ผลสัมฤทธิ์ การกำกับประเมินโดยคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด คณะกรรมการกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี การอุทธรณ์ ๔) ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนางานวิจัย เพื่อการออกอนุบัญญัติ ทบทวน ปรับปรุง และยกเลิกกฎหมายบางฉบับ ให้ทันต่อสถานการณ์ปัญหาทางด้านสุขภาพและความเปลี่ยนแปลงของภัยคุกคามทางสุขภาพจากปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะพื้นที่เป้าหมาย

กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างสมรรถนะการบริหารกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) พัฒนาระบบการเรียนรู้กฎหมายและทดสอบสมรรถนะทางด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่ทันสมัย แก่เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และบุคลากรภาคีเครือข่าย ทั้งที่เป็นความจำเป็นตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะตนเอง ในการดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ ๒) สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและบุคลากรภาคีเครือข่าย ประชาชน และผู้ประกอบการให้มีสมรรถนะการบริหารกฎหมายและคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กรมอนามัยกำหนด ๓) ส่งเสริมและสนับสนุนผู้บริหาร และผู้ที่มีบทบาทในเชิงนโยบายของกรมอนามัย หน่วยงานสาธารณสุขในระดับพื้นที่ อปท. และองค์กรภาคีเครือข่าย เพื่อให้บริหารกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๔) ส่งเสริมการพัฒนางานวิชาการ วิทยาการ นวัตกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารกฎหมายสาธารณสุข

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การพัฒนากฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ให้ทันต่อปัญหาสุขภาพ การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศ

๔.๑ หลักการและแนวคิด : ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องต่อสถานการณ์ปัญหาด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต การพัฒนาหรือการออกกฎหมายฉบับใหม่บนหลักเกณฑ์พื้นฐานทางด้านวิชาการ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และประชาชนในแต่ละบริบทของพื้นที่ รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ วัตถุประสงค์ : ๑) เพื่อพัฒนากฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขให้มีความเหมาะสม ทันต่อสถานการณ์ด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนสามารถรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ทันต่อสถานการณ์ ๓) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยกฎหมายการสาธารณสุขได้โดยถูกต้องสอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่ปกครองที่รับผิดชอบ

๔.๓ เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ (Goal) : กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีความเหมาะสม ทันต่อสถานการณ์ปัญหาด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนสามารถรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง

๔.๔ กลยุทธ์ มาตรการ

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติและคำแนะนำทางวิชาการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) พัฒนาและทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องให้ทันต่อสถานการณ์โดยเฉพาะการระบาดของโรคในเชิงอนามัยสิ่งแวดล้อม และปัญหาอื่น ๆ เช่น ฝุ่นละออง เป็นต้น ๒) พัฒนาระบบกระบวนการปฏิบัติและเครื่องมือในการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติที่มีประสิทธิภาพ ๓) สร้างความเข้มแข็งให้ฝ่ายเลขานุการและกลไกของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนการพัฒนากฎหมาย ๔) ออกแบบระบบกระบวนการในการพัฒนาวิชาการเพื่อเสนอออกกฎหมาย หลักเกณฑ์ วิชาการ ข้อเสนอเชิงนโยบาย และมาตรการต่อการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ๕) สนับสนุนพื้นที่ให้มีการจัดทำข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากฎหมาย และข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ๖) การศึกษากระบวนการแนวปฏิบัติที่ดีจากต่างประเทศ และมาปรับและสื่อสารไปยังภาคีเครือข่ายเพื่อให้ทราบ

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากฎหมายของ อปท. ให้ออกกฎหมาย ทบทวน และปรับปรุงข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ทันต่อสถานการณ์ปัญหาด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ : ๑) บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบการปฏิบัติงานและเครื่องมือในการพัฒนาข้อบัญญัติท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ อปท. ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ทันต่อสถานการณ์ ๓) วิจัย พัฒนา วิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้มความท้าทายด้านการสาธารณสุขที่จำเป็นต่อการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และสะท้อนข้อมูลสารสนเทศไปยังผู้บริหารระดับนโยบายของ อปท. เพื่อสร้างความตระหนักในความสำคัญของการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ทันต่อสถานการณ์ ๔) ร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของข้อบัญญัติท้องถิ่น พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ทันต่อสถานการณ์ ๕) ประสานความร่วมมือเชิงนโยบายเพื่อการสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA : ๙๐๐๑) อย่างต่อเนื่อง

๑๐. การนำไปใช้ประโยชน์

๑) ทำให้ทราบสถานการณ์ ปัญหาอุปสรรค ปัจจัยความสำเร็จของการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นและการขับเคลื่อนบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือปรับปรุงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๒) มีข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่เกิดมาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทาง การดำเนินงานรวมทั้งการบูรณาการดำเนินงานพัฒนาและขับเคลื่อนบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของหน่วยงานในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และระดับท้องถิ่น และแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๑๑. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค (ที่เป็นปัญหายุ่งยากของผู้ดำเนินการ)

ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความอดทนในการค้นคว้า รวบรวม และวิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูล แผนยุทธศาสตร์ นโยบาย กฎหมาย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการวิเคราะห์โครงสร้างบทบัญญัติกฎหมายที่ซับซ้อนและมีหลายหมวดหลายประเด็น วิเคราะห์บทบาทอำนาจหน้าที่ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ภัยคุกคาม ความคาดหวังความต้องการของลูกค้ำและสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ซึ่งมีบริบทแตกต่างกัน ซึ่งการประเมินภายในองค์กร และการประเมินภายนอกองค์กร ประสิทธิภาพของการกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้เทคนิค TOWS Matrix นี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด ที่ละเอียดในทุกแง่มุม เพราะถ้าวิเคราะห์ไม่ละเอียดหรือมองไม่ทุกแง่มุม จะส่งผลทำให้การกำหนดกลยุทธ์ที่ออกมาจะขาดความแหลมคม อีกทั้ง การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) นั้น อาจเกิดข้อผิดพลาดในการตีความข้อมูลและการสร้างข้อสรุปโดยอาศัยวิจารณ์ญาณของตัวผู้วิจัยเกิดขึ้นได้

๑๒. ข้อเสนอแนะ/วิจารณ์

๑๒.๑ ข้อเสนอมาตรการและแนวทางปฏิบัติต่อหน่วยงานในระดับส่วนกลาง ระดับส่วนภูมิภาค และระดับท้องถิ่น รายละเอียดดังนี้

๑) ระดับส่วนกลาง มีข้อเสนอมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (๑) พัฒนาระบบบริหารกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ให้เป็นระบบงานที่ทันสมัย ลดขั้นตอน เพิ่มความรวดเร็วในการจัดการปัญหา โดยการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างการปฏิบัติงานที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Smart law Service) โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการดำเนินงานด้านกฎหมาย (๒) ศึกษาและวิเคราะห์ความรู้ทางกฎหมายทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนางานวิจัย เพื่อประกอบการออกกฎหมายระดับอนุบัญญัติ การทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย การปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายบางฉบับ ระเบียบข้อบังคับ คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ปัญหาทางด้านสุขภาพและความเปลี่ยนแปลงของภัยคุกคามทางสุขภาพจากปัญหานามัยสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายประเทศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม บริบทของพื้นที่และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๓) วิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (๔) พัฒนาระบบกระบวนการปฏิบัติและเครื่องมือในการพัฒนากฎหมาย การพัฒนาหลักเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ข้อเสนอเชิงนโยบาย แผนงานและมาตรการต่อการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม การกำหนดแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่มี

ประสิทธิภาพ (๕) แสวงหาความเป็นเลิศและแนวปฏิบัติที่ดีของ อปท. ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในประเทศที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาข้อบัญญัติของท้องถิ่น รวมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์แนวโน้มความท้าทายด้านการสาธารณสุขที่จำเป็นต่อการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และสะท้อนข้อมูลสารสนเทศไปยังผู้บริหารระดับนโยบายของ อปท. เพื่อสร้างความตระหนักในความสำคัญของการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ทันต่อสถานการณ์ (๖) สร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ งานวิชาการ วิทยาการ รูปแบบวิธีการใหม่ ๆ โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างในแต่ละบริบทของพื้นที่ และระดับของแต่ละท้องถิ่นและปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (๗) พัฒนาและปรับปรุงเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของเกณฑ์การประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและไม่เป็นภาระงานสำหรับ อปท. และเน้นให้ภาคประชาชน ผู้ประกอบกิจการหรือผู้รับบริการด้านกฎหมายมีส่วนร่วมประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (๘) เร่งรัดการสร้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการให้บริการด้านวิชาการและด้านกฎหมายหรือ สหวิชาชีพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ และพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างเป็นระบบเน้นพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์กฎหมาย วิเคราะห์สถานการณ์อนามัยสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงกับสุขภาพ เพื่อเสนอประเด็นมุ่งเน้นหรือประเด็นเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมผ่านกลไกคณะกรรมการตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนอเชิงนโยบาย หรือข้อเสนอออกกฎหมายหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์ (๙) กำหนดนโยบายที่มุ่งผลสัมฤทธิ์เชิงยุทธศาสตร์ในประเด็นความท้าทายทางสุขภาพของกลุ่มวัยในมิติความรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อสร้างความรู้และพัฒนาทักษะของประชาชนเพื่อให้เกิดความรอบรู้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในทุกกลุ่มวัย การสร้างนโยบายสาธารณะสร้างกระแสสังคม หรือการร่วมสร้างสังคมดิจิทัลเพื่อให้เกิดความตระหนักในสิทธิหน้าที่และมีส่วนร่วมปกป้องคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย (๑๐) ออกแบบ พัฒนา และสร้างนวัตกรรมสื่อสารสร้างความรอบรู้ด้านกฎหมายด้วยรูปแบบที่ทันสมัย มุ่งเน้นศึกษาวิธีการให้ความรู้ ชุดความรู้ วิชาการทางกฎหมายที่หลากหลายรูปแบบ (๑๑) การจัดทำฐานข้อมูล ระบบเฝ้าระวัง และระบบสารสนเทศกลางด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อให้หน่วยงานภาคีเครือข่ายได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันบนฐานข้อมูลเดียวกัน โดยข้อมูลทันสมัยและเป็นปัจจุบัน (๑๒) ค้นหาพื้นที่และประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาโปรแกรมในรูปแบบของแผนที่ทางภูมิศาสตร์สารสนเทศ หรือพัฒนาช่องทางในการติดตามสถานการณ์ความเสี่ยงของการเกิดโรคจากปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนามาตรการ กลไก และแนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย (๑๓) บูรณาการความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการนำข้อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขไปใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนของสถานประกอบการ โดยต้องคำนึงถึงกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่

๒) ระดับส่วนภูมิภาค มีข้อเสนอมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (๑) สนับสนุนการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังและขับเคลื่อนการดำเนินงาน เชิงพื้นที่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล คาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ปัญหาที่มีความซับซ้อน โดยการเชื่อมโยงข้อมูลสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและข้อมูลด้านสุขภาพ เพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ (๒) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และให้การสนับสนุนแก่สถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบกิจการในพื้นที่เป้าหมายเพื่อจัดทำระเบียบของสถานประกอบการในการร่วมลดความเสี่ยงทางด้านปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม (๓) ติดตาม ควบคุม กำกับดูแลราชการส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มุ่งเน้นสนับสนุนการดำเนินงานผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และยกระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานด้านกฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยสนับสนุนการดำเนินงานผ่านเกณฑ์คุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (EHA ๕๐๐๑-๕๐๐๕) (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ อปท. ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของข้อบัญญัติท้องถิ่น ทบทวนและปรับปรุงข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ทันต่อสถานการณ์ โดยสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายให้คำปรึกษา แนะนำ และร่วมเป็นพี่เลี้ยงให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๕) ค้นหาภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่เพื่อการสร้างร่วมมือเชิงรุกในการพัฒนาข้อบัญญัติท้องถิ่นเฉพาะพื้นที่เพื่อการจัดการกับ

ปัญหาและความเสี่ยงเฉพาะที่กระทบต่อสุขภาพประชาชนและภัยคุกคามจากปัญหานามัยสิ่งแวดล้อม (๖) สนับสนุนให้คำปรึกษาแนะนำการดำเนินการสร้างความรอบรู้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชน ผู้ประกอบกิจการมีความรอบรู้สิทธิหน้าที่และปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการกระทำผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย เพื่อเป็นการปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองและชุมชน รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากฎหมาย และข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อสะท้อนกลับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาต่อหน่วยงานส่วนกลาง

๓) **ระดับท้องถิ่น** มีข้อเสนอมาตรการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (๑) เร่งรัดพัฒนาและปรับปรุงข้อบัญญัติท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขให้ทันสมัย สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ประกอบกิจการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ (๒) ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาทักษะของบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและระบบสารสนเทศด้านการสาธารณสุขที่มีความสะดวกรวดเร็ว ทั้งในระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ออนไลน์ และแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platform) เพื่อรองรับกิจกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในพื้นที่ดิจิทัล (๓) สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและบุคลากรภาคีเครือข่าย ให้มีสมรรถนะการบริหารกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กรมอนามัยกำหนด รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบการคลังท้องถิ่น เพื่อให้สามารถรองรับภารกิจงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (๔) สร้างสังคม ชุมชนรอบรู้ด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยสร้างและพัฒนากระบวนการ กิจกรรม มาตรการ และกลไก การสร้างความรอบรู้ให้ประชาชน ผู้ประกอบการ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องด้านกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ (๕) กำหนดบทบาทอย่างชัดเจนของบุคลากรด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม บุคลากรของ อปท. ที่มีต่อการทำหน้าที่ในการเป็นผู้สื่อสารสาระสำคัญของกฎหมายให้เอื้อต่อความเข้าใจของประชาชนทั้งในขณะการให้บริการหรือการปฏิบัติการเชิงรุกในบริบทของภารกิจในพื้นที่ (๖) สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางด้านกฎหมายในระดับพื้นที่ และในระดับองค์กรของภาคีเครือข่าย โดยเฉพาะภาคีภาคีประกอบการที่เป็นกิจการที่เสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถแก่บุคคลในองค์กรภาคีเครือข่าย ทั้ง อสม. และอื่น ๆ เช่น ทนายความอาสา เป็นต้น

๑๒.๒ ข้อเสนอการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำ “ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข” แล้ว แต่เพื่อให้มีการขับเคลื่อนตามข้อเสนอฯ และแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานเกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้ดำเนินการวิจัยจึงมีข้อเสนอ ดังนี้

ข้อเสนอเชิงนโยบาย : (๑) กรมอนามัย ในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสาธารณสุข นำเสนอ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ต่อที่ประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้ต่อไป (๒) ยกย่องระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศเป็นระยะอย่างต่อเนื่องโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการดำเนินงาน (๓) มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการข้อมูลการขับเคลื่อนบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขด้วยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีข้อมูลแบบ Real time ที่หน่วยงานภาคีเครือข่ายได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันบนฐานข้อมูลเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้กรมอนามัยทราบถึงสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายได้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์เชื่อมโยงสถานการณ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและข้อมูลสุขภาพ และใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของ อปท. และหน่วยงานระดับต่าง ๆ ในด้านกฎหมายและวิชาการอนามัยสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอระดับปฏิบัติการ : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อเสนอไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ โดยจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม งบประมาณตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดและมีความสอดคล้องกับ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมเหมาะสมกับการป้องกันแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมตามบริบทของพื้นที่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันคือประชาชนสุขภาพดี และหนุนเสริมการพัฒนาประเทศ

๑๓. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น กรุณาสะดวกเวลาตอบแบบสอบถาม เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม สัมมนา เชิงปฏิบัติการ และการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นต่อการ จัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนายศุภมล ศรีสุขวัฒนา และนางสาวพรศรี กิจธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสาธารณสุข ดร.พิสันต์ นุ่นเกลี้ยง (วัชรวิชัย กิริตติดุสิตโรจน์) นางพรพรรณ ไหมสุพร นางสาวอัมพร บุชรังษี และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอการพัฒนาและขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมาย ว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อให้ (ร่าง) ข้อเสนอฯ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์

๑๔. เอกสาร/เว็บไซต์อ้างอิง

กรมอนามัย. (๒๕๕๙). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมตาม แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔. นนทบุรี.

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (ด้านสาธารณสุข). นนทบุรี.

กิติพัฒน์ นนทบุรีมธุล. (๒๕๕๔). เครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพและการสนทนากลุ่ม (Focus Group Study) (เข้าถึงเมื่อ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑). เข้าถึงจาก :

http://www.priv.nrct.go.th/ewt_dl.php?nid=๘๘๖.

คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล. (๒๕๕๒). ข้อเสนอแผนที่ยุทธศาสตร์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ภายใต้พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จรรยาศักดิ์ พุดน้อยและศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (๒๕๕๙). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสาร ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙).

นภดล พูลสวัสดิ์. (๒๕๕๑). ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ซารดา ประทีปสุขปรกรณ์. (๒๕๕๔). ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายของเจ้าพนักงานท้องถิ่นการบังคับใช้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้านสุขภาวะอนามัยสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๔, วิทยานิพนธ์.

นัทธ์หทัย ไตรฐน, วิภา รุจิฉินากุล และชาญชัย เกษจันทร์. (๒๕๕๑). การศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือการ ประเมินผลการใช้กฎหมายสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาล. ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรม อนามัย, รายงานการศึกษา.

ประเสริฐ สุขสบาย. (๒๕๔๒). ทักษะของผู้บังคับใช้กฎหมายต่อปัญหาการบังคับใช้กฎหมายด้านสวัสดิการสังคม. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว. (๒๕๕๓). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิผลของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัด ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น.

วรงค์ จันทรร และลิขิต ธีรเวคิน. (๒๕๓๐). การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทศึกษบัณฑิต, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วชิระ พลพิทักษ์ และคณะ. (๒๕๖๓). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษา แห่งชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ในจังหวัดนครพนม. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราช ธานีวิชาการ ครั้งที่ ๕ “การวิจัยเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Research to Make A CHANGE)”.

วิชิต กำมันตะคุณ. (๒๕๕๑). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยร้อยเอ็ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศุมล ศรีสุขวัฒนา และนัทธัทย์ ไตรฐิณ. (๒๕๖๐). การศึกษารูปแบบการใช้มาตรการด้านกฎหมายสาธารณสุขในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวทางกลยุทธ์เมืองนำอยู่. ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย. ๒๕๕๒, รายงานการศึกษา.

อุไรวรรณ อินทร์ม่วง, นายสมชาย ตูแก้ว และพรรณวาท อุดมผล. (๒๕๖๐). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด. ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย. ๒๕๖๐, รายงานการศึกษา.